T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/597
KARAR NO : 2023/181
KARAR TR : 27/02/2023

ÖZET: İletim sistemine zarar verildiğinden bahisle TEİAŞ tarafından düzenlenen "*Sistem kullanım ceza ücreti*" konulu faturaların tahsili amacıyla özel hukuk tüzel kişisi Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü aleyhine genel hükümlere göre açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Y. D, Av. H. U. A
Davalı : Gebze Güzeller Organize Sanayi Bölgesi
Vekili : Av. M. V. T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü vekili tarafından, iletim sisteminin hatalı kullanımı nedeniyle verilen zararın karşılığı olarak "*Sistem Kullanım Ceza Ücreti*" açıklamasıyla düzenlenen fatura alacaklarına son ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesinde belirtilen gecikme zammının KDV'si ile birlikte uygulanması suretiyle bulunacak tutarın tahsili istemiyle davalı Organize Sanayi Bölgesine karşı adli yargı yerinde dava açılmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Gebze Asliye Ticaret Mahkemesi 14/06/2017 tarih ve E.2016/434, K.2017/521 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Bu karar, taraflarca istinaf edilmiştir.

3. **İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi 13/01/2022 tarih ve E.2018/3099, K.2022/37 sayılı kararı** ile, *"6446 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendinin uygulanmasından kaynaklı uyuşmazlıkların idari yargıda görüleceği düzenlemesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddinin gerektiği"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun işin esası incelenmeksizin kabulü ile istinafa konu kararın kaldırılmasına ve yargı yolunun caiz olmasıyla ilgili dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine kesin olarak karar vermiştir.

4. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 4. İdare Mahkemesi 03/08/2022 tarih ve E.2022/1652 sayılı kararı**ile, *"dava konusu fatura alacaklarının idari hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlem, idari eylem ve idari sözleşmeden doğan uyuşmazlıklardan olmayıp açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılarak"* , 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

6. İstanbul 4. İdare Mahkemesi Başkanlığının 28/09/2022 tarih ve E.2022/1652 sayılı üst yazısı ile, idari ve adli yargı yerlerine ait dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*İletim faaliyeti*" başlıklı 8. maddesine 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile eklenen 2. fıkranın (d) bendinde; "*İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit*

edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak," TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri arasında sayılmıştır.

8. Aynı Kanun'un ek 3. maddesinde; "*8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.*" hükmüne yer verilmiştir.

9. Belirtilen maddeler 02/12/2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun "*Tanımlar vekısaltmalar*" başlıklı 3. maddesinin (e) ve (h) bentleri şöyledir:

> *"Bu Kanunun uygulanmasında;*
>
> *e) Katılımcı: OSB'lerde, bir işletmenin kurulması için parsel tahsisi veya satışı yapılanlar ile maliki bulunduğu parselde üretimde bulunan veya bulunmayı taahhüt eden ve bu Kanunun amacına uygun faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişi ile finansal kiracıyı,*
>
> *h) Organize Sanayi Bölgesi (OSB):Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini, ifade eder."*

11. Bu Kanun'un "(*OSB'lerin) Nitelikleri*" başlıklı 5. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

> "*OSB, müteşebbis heyetin veya genel kurulun vereceği karar üzerine yönetim kurulunun başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. (Ek cümle : 20/2/2014-6525/21 md.) OSB; kamulaştırma işlemlerini Valilik, İl Özel İdaresi, Belediye veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yaptırabilir.*"

12. Aynı Kanun'un *"Alt yapı tesisleri kurma, kullanma ve işletme hakkı"* başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"OSB'lerin ihtiyacı olan elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, arıtma tesisi, yol, haberleşme, spor tesisleri gibi altyapı ve genel hizmet tesislerini kurma ve işletme, kamu ve özel kuruluşlardan satın alarak dağıtım ve satışını yapma hakkı sadece OSB'nin yetki ve sorumluluğundadır. OSB'ler, Bakanlıktan izin almak kaydıyla ayrı şirket kurma şartı aranmaksızın OSB alanı içerisinde öncelikle kendi ihtiyacı olmak üzere elektrik üretim tesisleri kurma ve işletme hakkına sahiptir. OSB'deki katılımcıların elektrik üretim tesisleri kurması ve işletmesi OSB iznine tabidir."*

13. Aynı Kanun'un "*Yönetim Kurulu*" başlıklı 8. maddesi şöyledir:

> "(*Değişik fıkra: 18/6/2017-7033/43 md.) Yönetim kurulu, müteşebbis heyetin en az dördü kendi üyeleri arasından olmak üzere seçeceği beş asıl, beş yedek üyeden oluşur. Genel kurula geçen ve müteşebbis heyetin sona erdiği OSB'lerde, yönetim kurulu yönetmelikle belirlenecek kriterlere göre en fazla on bir asıl ve on bir yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyeleri dört yıl için seçilir.*
>
> *Yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Yönetim kurulu en az ayda iki defa toplanır ve toplantı salt çoğunluk ile yapılır. Geçerli bir mazereti olmadan üst üste yapılan üç toplantıya veya mazereti olsa dahi altı ay içinde yapılan toplantıların en az yarısına katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılırlar. Kararlar salt çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyuna itibar edilir.*
>
> *Yönetim kurulu; kanun, yönetmelik, kuruluş protokolü ve benzeri düzenlemeler ile müteşebbis heyetin kararları çerçevesinde OSB'nin sevk ve idaresini yürütmekle görevlidir.*"

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile

dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin veDanıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davacı TEİAŞ tarafından, iletim sisteminin hatalı kullanımı nedeniyle verilen zarar karşılığı olarak, "*sistem kullanım ceza ücreti*" açıklaması ile düzenlenenfatura alacaklarınıntahsili istemiyle açılmıştır.

17. Dosyanın incelenmesinden; davalı Organize Sanayi Bölgesi tarafından ödenmeyen Nisan 2009 ile Aralık 2009 ve Aralık 2012 dönemlerine ait toplam 36.912,74 TL sistem kullanım ceza fatura bedellerinin gecikme zammı ve KDV'siyle birlikte tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

18. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

19. Bununla birlikte, davalı Organize Sanayi Bölgesi yönünden ortada iptal talebine konu bir idari işlemin bulunmadığı, yine bu şirketin idari eylem veya işleminden kaynaklı bir menfaat ihlalinin ve kişisel hakkın doğrudan bozulmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla davalı yönünden idari yargı yerinde açılmasını gerektirir bir dava türünün mevcut olmadığı da açıktır.

20. Ayrıca, idari yargıda husumet kamu düzenindendir ve kendisine karşı dava açılan taraf, davalı mutlaka idare olmalıdır. Yani idari davalarda, davalı her zaman idaredir.

21. Yukarıda yer verilen 6446 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendi ile bu bendin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargıda görüleceği yönündeki Ek 3. maddesinin açık hükmü ile bu düzenlemeden önce genel hükümlere göre özel hukuk tüzelkişisi Organize Sanayi Bölgesine karşı dava açılmış olması hususları birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

22. Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde kamu tüzelkişiliği niteliğini haiz olmayan Gebze Güzeller Organize Sanayi Bölgesinin olması karşısında, davalı bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmenin imkânsız olduğu anlaşıldığından, genel hükümlere göre açılmış davadaki uyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi ve çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesinin 13/01/2022 tarih ve E.2018/3099, K.2022/37 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesinin 13/01/2022 tarih ve E.2018/3099, K.2022/37 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/02/2023 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Havva
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	AYDINLI

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN